

Tekemistä alakouluille

Ympäristöviikko on vihreitä tekoja ja hauskaa yhdessäoloa! Osallistumalla voit osoittaa ympäristöasioiden tärkeyden tai arvostuksesi luontoa kohtaan.

Seuraavilla sivuilla on alakouluun sopivia toimintavinkkejä ympäristöviikolle. Tehtävät on jaoteltu neljään ns. polkuun: lähiluonto, roskat, energia ja vesi. Aiheista voi valita omaan kouluun sopivimman tai poimia tehtäviä useista poluista.

Ympäristöneuvonnasta voi lainata koululle mm. välineitä ötököiden tutkimiseen, metsämattikkavälineitä, vesilabran, Ekopakun. Varaukset ja tiedustelut ymparisto@lahti.fi tai puh. 044 416 2762.

www.ymparistoviikko.fi

Lähiluontopolku

Tekemistä joka arkipäiväksi

Toteuttakaa lähiympäristö-kartoitus

Käykää oppilaiden kanssa retkellä koulun pihassa ja lähiluonnossa. Kyselkää oppilailta mielipiteitä ja ideoita.

Asettakaa jokin konkreettinen tavoite kartoituksen pohjalta

Keke koulussa s. 82
(http://www.4v.fi/files/4677/keke_koulussa_PDF.pdf)

Tehkää juhlapaikalle taideteos irtonaisesta luonnonmateriaalista

Kummit kutsuvat kummioppilaansa juhliin

Matikkaa metsässä

Pari kerää kymmenen kiveä tai käpyä liinalle. Toinen parista laittaa silmät kiinni ja toinen antaa "sokealle" osan kivistä. "Sokea" laskee kivet silmät kiinni ja kertoo, kuinka monta esinettä jäi liinalle.

Etsikää arvaamalla eri mittaisia oksia. Mitatkaa, kuinka lähelle arvaus osui.

Keksikää kertolaskutarinoita käpyjen ja kivien avulla. Esim. 2 kolmen hengen käpylehmäperhettä lähtevät retkelle = $2 \times 3 = 6$

Etsikää luonnosta vastakohtia (sileä-karhea, lyhyt-pitkä jne.)

Metsän elämää

Etsikää luonnosta aakkosliinalle kirjaimilla alkavia lajeja joukkueittain (esim. K=koivun lehti). Ketkä keksivät eniten?

Pohtikaa, millaisia eläimiä lähimetsässä asuu ja miten ne pärjäävät.

Ekopaku-hankkeessa suunniteltu metsäohjelma:
<http://www.ekopaku.fi/opetusohjelmat/metsa/>

Äidinkieltä metsässä

Luontosanakäärme. Tehkää metsän irtomateriaalista rivi siten, että seuraava sana alkaa edellisen viimeisellä kirjaimella, kuten

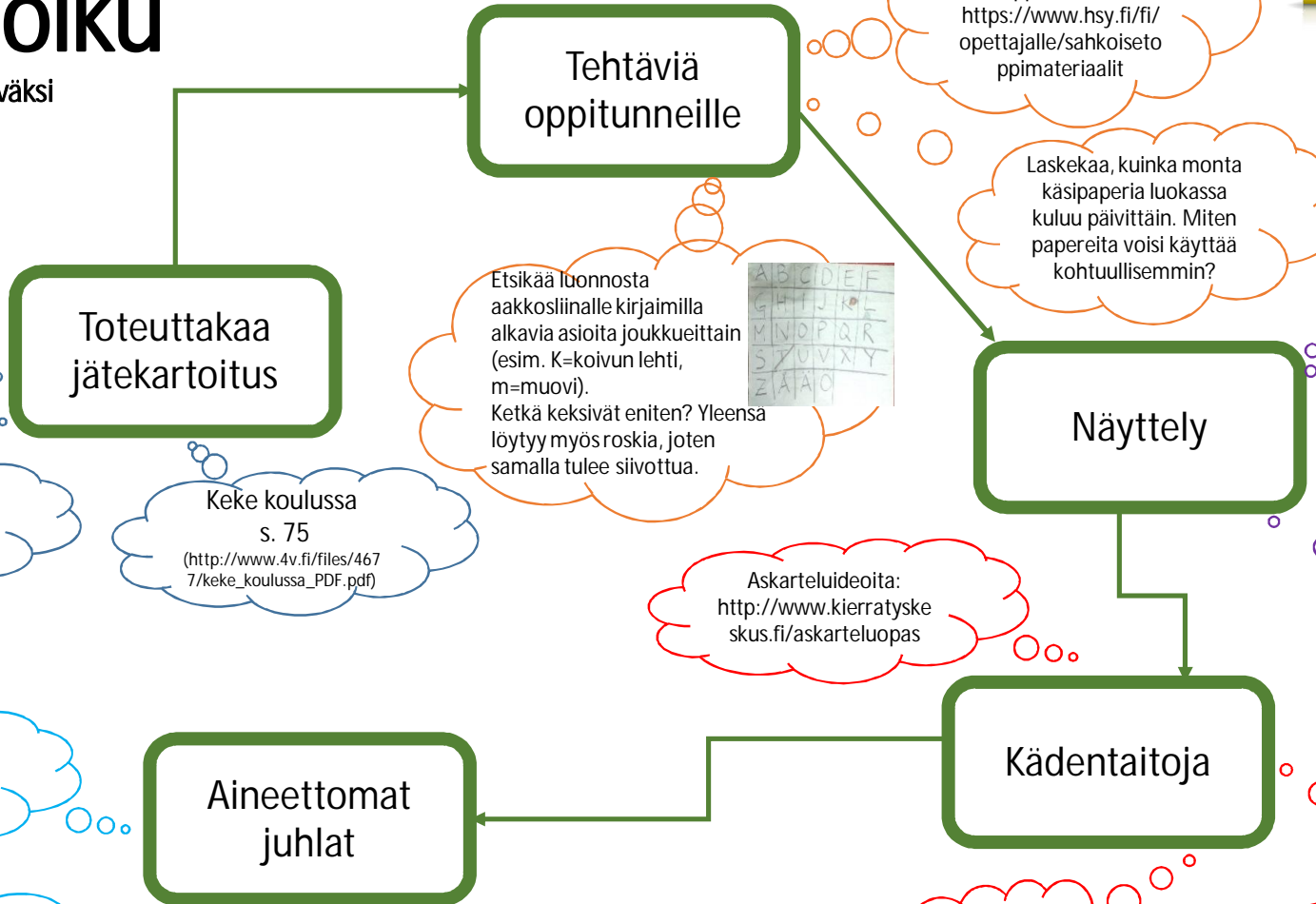
Sanaluokkasalaatti. Oppilaat jaetaan noin neljään sanaluokkaan ja jokaiselle paitsi yhdelle merkitään paikka piiriin. Yksi oppilas menee piirin keskelle ja huutaa sanan. Kyseisen sanaluokan edustajat vaihtavat paikkaa ja keskellä oleva yrittää "varastaa" yhden paikan.

Kummiluokka-juhlat

Etsikää metsästä esim. keppejä ja käpyjä soittimiksi ja järjestäkää konsertti

Roskapolku

Tekemistä joka arkipäiväksi

Tehtäviä oppitunneille

Hsy:n jätteen vähentämistehtäviä eri oppiaineisiin:
https://www.hsy.fi/fi/opettajalle/sahkoiset_oppimateriaalit

Laskekaa, kuinka monta käsipaperia luokassa kuluu päivittäin. Miten papereita voisi käyttää kohtuullisemmin?

Toteuttakaa jätekartoitus

Ottakaa lapset mukaan vastaillemaan ja tutkimaan roskiksia

Asettakaa jokin konkreettinen tavoite kartoituksen pohjalta

Keke koulussa s. 75
(http://www.4v.fi/files/4677/keke_koulussa_PDF.pdf)

Etsikää luonnosta aakkosliinalle kirjaimilla alkavia asioita joukkueittain (esim. K=koivun lehti, m=muovi). Ketkä keksivät eniten? Yleensä löytyy myös roskia, joten samalla tulee siivottua.

Näyttely

Askarteluideoita:
<http://www.kierratyskeskus.fi/askarteluopas>

Järjestäkää turhakenäyttely, johon oppilaat tuovat turhia tavaroita. Ovatko näyttelyesineet kaikkien mielestä turhia? Miksi ne ovat turhia?

Kuvatkaa laskemanne käsipaperikulutus ja viestikää asiasta muille luokille säästövinkkeineen

Aineettomat juhlat

Leikkikää kummioppilaiden kanssa leikkejä, joihin ei tarvitse tavaroita.

Pohdika, mitä ovat aineettomat lahjat. Olisiko metsäretki hyvä lahja? Entä teatteriesitys vs tavara?

Kummit kutsuvat kummioppilaansa juhliin

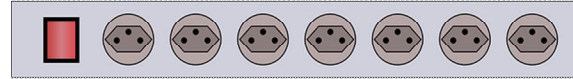
Kädentaitoja

Ommelkaa vanhoista t-paidoista pehmoleluja

Laittakaa luokan roskikset järjestykseen: hankkikaa tarvittavat jätteastiat (ainakin seka, energia ja paperi) ja taitteikkaa kuvalliset lajitteluohjeet

Energiapolku

Tekemistä joka arkipäiväksi

Pohtikaa, mistä energia tulee

Mistä ihminen saa energiaa?

Tutkikaa kuvia voimalaitoksista ja keskustelkaa, mistä sähkö tulee? Selvittäkää, millä koulu lämpenee ja lamput palavat.

Miettikää, miksi energiaa pitäisi säästää?

Toteuttakaa energiakartoitus

Oppilaat tekevät energiakartoituksen koulussa. Ovatko turhat valot ja laitteet pois päältä (myös opehuoneessa)

Asettakaa jokin konkreettinen tavoite kartoituksen pohjalta

Keke koulussa s. 71
(http://www.4v.fi/files/4677/keke_koulussa_PDF.pdf)

Metsäretki

Keskustelkaa, mistä metsän kasvit ja eläimet saavat energiaa

Miten metsä ja sen asukkaat valmistautuvat talven tuloon. Tehkää aiheesta pieniä näytelmiä.

Lapsilla on usein paljon energiaa. Vapautetaan energiaa metsätempuradalla, jossa sipsutellaan kuin hiiri, loikitaan kuin jänis, kiipeillään, tasapainoillaan jne.

Taiteilua

Sähköttömät juhlat

Esittäkää juhlissa kummioppilaille metsäretkellä tehtyjä näytelmiä metsänasukkaiden talveen valmistautumisesta.

Tarjoilkaa eväitä, joiden valmistamiseen ei tarvitse sähköä

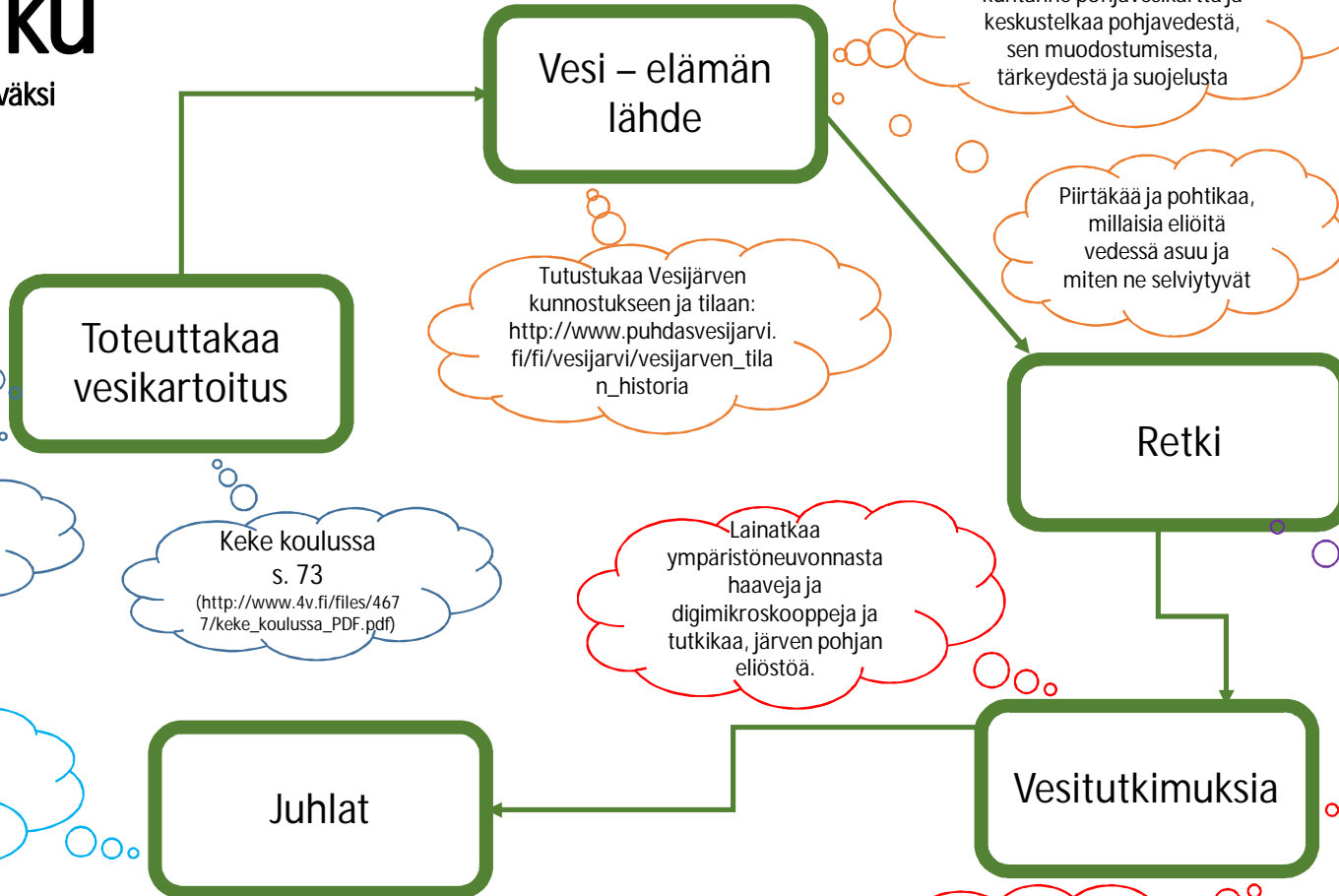
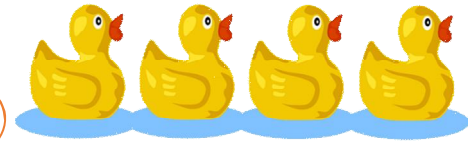
Kutsukaa kummioppilaat juhliin. Jakakaa energiansäästövinkejä sekä vinkkejä, mistä lapset saavat energiaa

Tehkää kuvallinen esitys kouluun tulevasta sähköstä ja lämmöstä ja laittakaa teos kouluun muiden oppilaiden näkyville.

Miettikää, miten koulussa ja kotona voi säästää energiaa ja taiteilkaa pieniä muistilappuja

Vesipolku

Tekemistä joka arkipäiväksi

Vesi – elämän lähde

Etsikää netistä esim. Lahden kaupungin tai oman kuntanne pohjavesikartta ja keskustelkaa pohjavedestä, sen muodostumisesta, tärkeydestä ja suojelusta

Tutustukaa Vesijärven kunnostukseen ja tilaan:
http://www.puhdasvesijarvi.fi/fi/vesijarvi/vesijarven_tilain_historia

Piirtäkää ja pohtikaa, millaisia eliöitä vedessä asuu ja miten ne selviytyvät

Toteuttakaa vesikartoitus

Miettikää oppilaiden kanssa, missä kaikkialla koulussa kuluu vettä ja kuinka paljon.

Asettakaa jokin konkreettinen tavoite kartoituksen pohjalta

Keke koulussa s. 73
(http://www.4v.fi/files/4677/keke_koulussa_PDF.pdf)

Retki

Tehkää retki veden äärelle. Selvittäkää mistä vesi on tullut kyseiseen järveen/lammikkoon/ojan ja mihin vesi on matkalla

Pohtikaa, miten itse voisitte estää retkipaikan veden pilaantumista.

Ravintoverkkoleikki:
<http://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B8310AE95-08E0-4002-9B93-23151BDDAA9C%7D/55042>

Juhlat

Valmistakaa juhliin vesijäää (vrt. mehujää). Pohtikaa samalla veden eri olomuotoja.

Järjestäkää juhlaohjelmaksi vesivisa, sanoittaa lauluja uusiksi vesitarinoin ja esittäkää näytelmiä vesieliöihin liittyen

Kutsukaa juhluvieraita esim. kummioppilaat tai naapuriluokka ja esitelkää vesitutkimustuloksia

Vesitutkimuksia

Lainatkaa ympäristöneuvonnasta haaveja ja digimikroskooppeja ja tutkikaa, järven pohjan eliöstöä.

Lainatkaa ympäristöneuvonnasta vesilaboratoriovälineitä ja tutkikaa näkösyvyyttä, happipitoisuutta, pH:ta jne.

Tutustukaa Ekopaku-hankkeen vesiohjelmiin:
<http://www.ekopaku.fi/opetu/sohjelmat/vesi/>